

ARBETSLÖSHETSRAPPORTEN

Akademikernas
a-kassa.

På Akademikernas säger vi alltid att man ska vara medlem i en a-kassa och försäkra sin lön eftersom det kan svänga snabbt på arbetsmarknaden. Men aldrig förut har vi sett en så snabb förändring för så många. Plötsligt vändes prognoserna om en *svagt ökande arbetslöshet* till *kraftigt ökande arbetslöshet* och allas blickar vändes mot a-kassorna och arbetslöshetsförsäkringen.

KATARINA BENGTSO EKSTRÖM
KASSAFÖRESTÅNDARE AKADEMIKERNAS A-KASSA

Produktion: Akademikernas a-kassa
Grafisk form och grafik: Fotoskrift AB

2019 – året som snabbt blev 2020

När vi vintern 2020 inledde arbetet med årets arbetslöshetsrapport såg vi framför oss en ganska enkel sammanfattning med fortsatt hög sysselsättning och relativt låg arbetslöshet. Och att man i arbetsmarknadsstatistiken såg tecken på en avmattning i ekonomin som kunde påverka arbetslösheten måttligt. Och det är förstås fortfarande en riktig beskrivning av 2019. MEN...

Mitt i detta arbete kom en vändning som ingen var beredd på. På Akademikernas säger vi alltid att man ska vara medlem i en a-kassa och försäkra sin lön eftersom det kan svänga snabbt på arbetsmarknaden. Men aldrig förut har vi sett en så snabb förändring för så många. Plötsligt vändes prognoserna om en svagt ökande arbetslöshet till kraftigt ökande arbetslöshet och allas blickar vändes mot a-kassorna och arbetslöshetsförsäkringen. En riksdagsledamot sa till mig en gång, i en annan tid, att a-kassan måste bli relevant för att någon ska bry sig om frågor kring den. Den kan inte bli mer relevant än nu.

År 2019 kommer på ett sätt att vara historiskt, det var året innan corona. Men det är 2020 vi kommer minnas – året då coronapandemin påverkade individer och samhälle på så många olika plan.

I den här rapporten hittar du som sagt arbetsmarknadsstatistik för 2019, året som snabbt blev 2020. Det är viktigt att den finns, inte minst för historieskrivningen.

Katarina Bengtson Ekström
Kassaföreståndare Akademikernas a-kassa

Aldrig förut
har vi sett en så
snabb förändring
för så många

Bra lösningar håller länge

Akademikernas a-kassa är den första, den största och den enda a-kassan för akademiker. A-kassans idé är att stå för trygghet i ett föränderligt arbetsliv och utbetalningar när lönen slutat att komma.

1970 slöt sig akademikerförbunden samman för att ta ansvar för sina medlemmars ekonomiska trygghet, för att i förlängningen bidra till att medlemmarna ska våga ta risker och kunna utvecklas i sina arbetsliv.

– Det är viktigt att man kan känna trygghet oavsett var i arbetslivet man befinner sig och att man vet att det finns ett ekonomiskt skydd om man behöver ställa om, säger Katarina Bengtson Ekström.

Akademikernas a-kassa är i dag Sveriges största a-kassa med 740 000 medlemmar och har fortfarande precis samma grundidé som när den startade – bra lösningar håller länge.

Innehåll

Arbetslöshetsrapporten 2020 innehåller en fullständig överblick av sysselsättningen och arbetslösheten i Sverige. Här redovisas och åskådliggörs statistik från bland andra SCB och Arbetsförmedlingen, och det finns också några intressanta nedslag i statistiken för Europa.

1 Arbetsmarknaden

5,8 miljoner av Sveriges befolkning var i åldern 20–64 år. De flesta av dem, 82 procent, arbetade, 5 procent var arbetslösa och 13 procent ingick inte i arbetskraften. Bland dem som inte arbetade var de vanligaste orsakerna sjukdom och studier.

1.1 De flesta arbetar	6
1.2 Var tionde står utanför arbetskraften	6

2 Sysselsättningen

2019 hade 4,8 miljoner av de som var 20–64 år ett arbete. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 82,1 procent. Männen hade högre andel sysselsatta än kvinnorna och jämför man utbildningsnivå så var skillnaden i sysselsättning stora.

2.1 Var tredje sysselsatt är akademiker	7	2.8 Yngre och äldre arbetar deltid	10
2.2 Sysselsättningsökningen stannade av	7	2.9 Var femte deltidsarbetande vill ha heltid	11
2.3 Stor skillnad i sysselsättning	8	2.10 9 av 10 är anställda	13
2.4 Sverige har den högsta sysselsättningsgraden i EU	8	2.10.1 Fast anställda	13
2.5 Fler män jobbar	10	2.10.2 Tidsbegränsat anställda	13
2.6 Låg utbildning – låg sysselsättning	10	2.10.3 Företagare	13
2.7 3 av 10 kvinnor arbetar deltid	10	2.11 1,5 miljoner nyanställningar	13
		2.12 6 av 10 får jobb via kontakter	13

3 Arbetslösheten

I snitt 301 000 personer (20–64 år) var arbetslösa år 2019. Det motsvarar 5,9 procent av arbetskraften. På Arbetsförmedlingen hade 3 av 4 arbetslösa svag konkurrensförmåga och svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

3.1 Från låg till hög arbetslöshet	14	3.10 Stora skillnader i landet	18
3.2 Arbetslösheten ökade 2019	14	3.11 Många med svag konkurrensförmåga	20
3.3 3 av 4 varslade blir uppsagda	14	3.12 Rekordhöga nivåer väntas	20
3.4 Arbetslösheten i Europa	14	3.13 Flest utomeuropeiskt födda	20
3.5 Högst arbetslöshet i Skåne	16	3.14 Var femte är arbetslös längre än 2 år	21
3.6 Arbetslöshet varierar med ålder	17	3.15 Kvinnor har kortare arbetslöshet	22
3.7 Låg utbildning – hög arbetslöshet	17	3.16 Lågutbildade är arbetslösa längre	22
3.8 Var tredje saknar gymnasieutbildning	18	3.17 Oro för arbetslöshet	23
3.9 Andelen arbetslösa på Arbetsförmedlingen ökade	18		

Klockan 24:00 natten mot den 16 april hade drygt 407 000 personer anmält sig till höstens högskoleutbildningar – en ökning med 13 procent eller nästan 47 000 personer jämfört med höstterminen 2019. Det är de högsta antalet sedan den samordnade antagningen infördes – och en ökning med drygt 16 000 sökande jämfört med den tidigare toppnoteringen hösten 2014. KÄLLA: UHR

4

Ungdomsarbetslösheten

65 000 ungdomar varken arbetade eller studerade. På arbetsförmedlingen bröts trenden med sjunkande ungdomsarbetslöshet. Drygt 70 procent av gymnasieeleverna tog examen inom 4 år och föräldrarnas utbildning spelade roll.

4.1 65 000 unga varken arbetar eller studerar	24	4.4 Trenden med minskad arbetslöshet bröts	26
4.2 1 av 10 unga är NEET	25	4.5 7 av 10 tar examen inom fyra år	26
4.3 Var tredje finns inte i registren	25	4.6 57 000 nya högskolestudenter	26

5

Ersättning och a-kassa

Knappt 70 procent av arbetskraften var medlemmar i en a-kassa. Av dem som fick a-kassa var det 30 procent som fick 80 procent av sin tidigare lön, resten slog i taket. Bland dem som fick försörjningsstöd var den vanligaste orsaken arbetslöshet.

5.1 4 av 10 får a-kassa	28	5.7 Fler får lägsta a-kassan	30
5.2 Störst andel med a-kassa bland äldre	28	5.8 7 av 10 slår i taket	31
5.3 Högst andel med a-kassa i Blekinge	28	5.9 Antal dagar med a-kassa	31
5.4 69 procent med i en a-kassa	28	5.10 119 000 arbetslösa fick försörjningsstöd	33
5.5 6 av 10 arbetslösa med i a-kassan	28	5.11 25 a-kassor	33
5.6 Hög andel medlemmar i Norrland	30		

Bra att veta när du läser statistiken

Arbetskraften består av de personer i arbetsför ålder som vill och kan arbeta. **Vi har valt att fokusera på personer mellan 20 och 64 år om inget annat anges.** I EU har man bestämt att den officiella statistiken ska utgå från åldersspannet 15–74 år när det gäller arbetskraften. Vi tycker inte att den åldersindelningen fullt ut speglar dem som arbetar i Sverige, med tanke på skol- och pensionsålder. Statistiken visar hur det såg ut 2019, om något annat år har använts framgår det av texten. Vi har brutit siffrorna på kvinnor, män och ålder eftersom

det är de uppgifter som finns tillgängliga. När vi använder begreppet akademiker avses personer 20–64 år med minst 3 års eftergymnasial utbildning.

SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU) är en urvalsundersökning som bygger på telefonintervjuer. Övriga statistikkällor i denna rapport är registerbaserade. AKU ligger också till grund för statistiken till Eurostat.

Mer om statistiken 35

1 Arbetsmarknaden

2019 uppgick Sveriges befolkning till 10,3 miljoner och av dem var det cirka 60 procent, 5,8 miljoner som var i åldern 20–64 år. De flesta av dem, 82 procent, arbetade, 5 procent var arbetslösa och 13 procent ingick inte i arbetskraften. De sysselsatta och de arbetslösa utgör tillsammans Sveriges arbetskraft, det är de som vill och kan arbeta. Och det är dem som den här rapporten fokuserar på.

1.1 De flesta arbetar

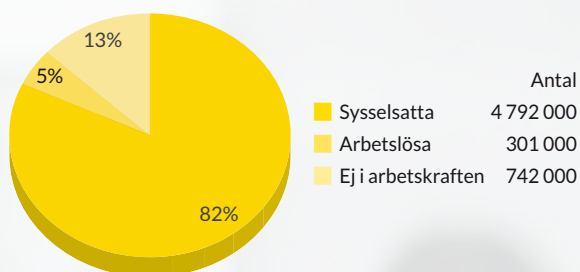
Mer än 8 av 10 i befolkningen 20–64 år var sysselsatta 2019, vilket var oförändrat jämfört med 2018. Andelen som inte ingick i arbetskraften var också ungefär detsamma som året innan. Däremot ökade arbetslösheten något, från 5,6 till 5,9 procent av arbetskraften. Arbetskraftstalet var 88 procent (sysselsatta + arbetslösa).

1.2 Var tionde står utanför arbetskraften

Ungefär 13 procent, 742 000, av Sveriges befolkning (20–64 år) står utanför arbetskraften. Sedan 2009 har antalet minskat med nästan 104 000 personer eller tre procentenheter. Den grupp som haft den största minskningen är de sjuka – från 390 000 till 237 000. Bland kvinnorna var det 15 procent som inte ingick i arbetskraften och bland männen 10 procent.

1.1 Arbetsmarknaden

[Procent]

Av de sysselsatta var:

Fast anställda	79
Tidsbegränsat anställda	13
Företagare	9

Av de arbetslösa var:

Långtidsarbetslösa	32
Arbetslösa <6 månader	68

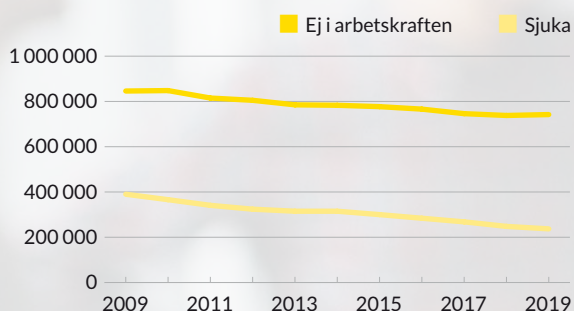
Av de som inte var i arbetskraften var:

Sjuka	32
Studerande	34
Pensionärer	9
Gjorde annat till exempel hemarbetande, latent arbetssökande, lediga	25

KÄLLA: SCB, AKU

1.2 Utanför arbetskraften

[Antal]

KÄLLA: SCB, AKU

Antalet som inte ingår i arbetskraften har de senaste åren minskat. Den största gruppen, de sjuka, har minskat med nästan 40 procent på 10 år.

Sysselsättningen

2

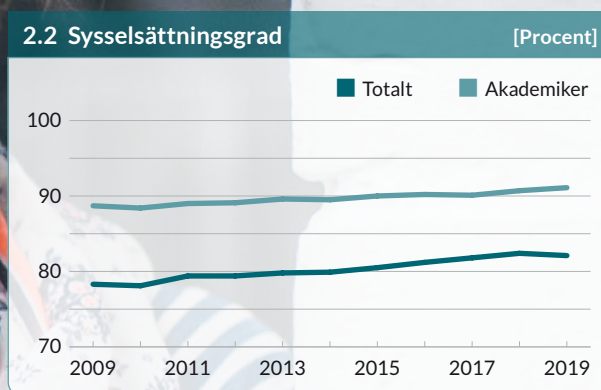
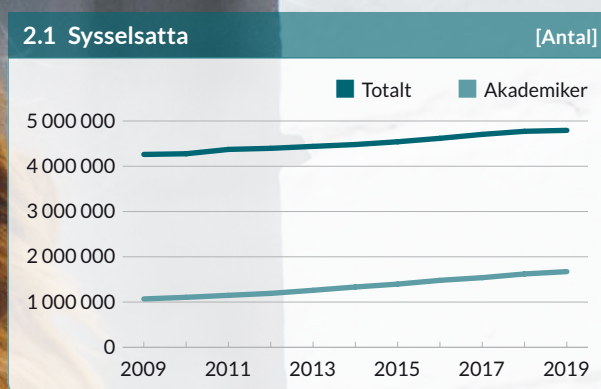
2019 hade 4,8 miljoner av de som var 20–64 år ett jobb. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på cirka 82 procent, vilket var den högsta i EU. Och den högsta sysselsättningsgraden i Sverige hade akademikerna. Av de som arbetade var nio av tio anställda, på hel- eller deltid, och en av tio var företagare. 26 procent av kvinnorna och 11 procent av männen deltidsarbetade – och de uppgav olika skäl till varför.

2.1 Var tredje sysselsatt är akademiker

De senaste 10 åren har antalet sysselsatta ökat med en halv miljon (12 procent) – från 4,3 till 4,8 miljoner. 2019 var det första året sedan 2011 som det inte var en statistiskt säkerställd ökning av antalet sysselsatta. Under samma period, 2009–2019, har antalet sysselsatta akademiker ökat med 57 procent, vilket innebär att var tredje sysselsatt, jämfört med var fjärde för 10 år sedan, har en akademisk utbildning på minst 3 år.

2.2 Sysselsättningsökningen stannade av

2019 var sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta av befolkningen, 82,1 procent. Året innan var den 82,4 procent. Minskningen var inte statistiskt säkerställd men den tydliga trenden med ökad sysselsättning bröts. Akademikerna hade en sysselsättningsgrad på 91,1 procent – en nästan 10 procentenheter högre sysselsättning än för befolkningen totalt.

2.3 Stor skillnad i sysselsättning

Sysselsättningens storlek varierar i landet och skillnaden mellan Hallands län som hade den högsta sysselsättningsgraden 2019 och Skånes län som hade den lägsta var drygt 8 procentenheter. Men det finns större skillnader än så om man tittar på kommunnivå – från den kommun som hade den högsta andelen förvärvsarbetande 2018 – Habo i Jönköpings län med 89,1 procent till den lägsta – Eda i Värmlands län med 66,4 procent. Sysselsättningsgraden för kvinnorna var högst i Hallands län och för männen i Jönköpings län. Lägst sysselsättningsgrad hade kvinnorna i Södermanlands och Skånes län och männen i Örebro län.

2.4 Sverige har den högsta sysselsättningsgraden i EU

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden i EU var 73,1 procent 2018, en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2017. Sverige toppade listan och hade förutom den högsta sysselsättningen på totalen (20–64 år) också den högsta sysselsättningsgraden bland kvinnor. Tjeckien hade den högsta sysselsättningen bland män men där är det stor skillnad mellan kvinnors och mäns sysselsättning, och det finns fler exempel på länder där kvinnorna arbetar i betydligt lägre utsträckning än männen. I alla EU-länder har kvinnorna lägre sysselsättningsgrad än männen.

EU:s mål är att minst 75 procent av dem i arbetsför ålder ska vara sysselsatta år 2020 – bland männen är det målet redan uppnått men bland kvinnorna är det en bra bit kvar.

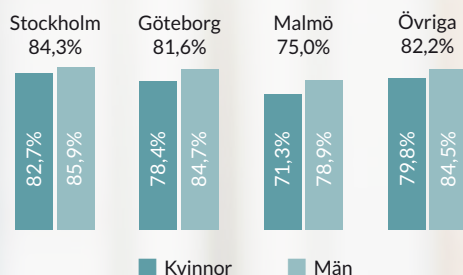
8 av 10 har ett jobb att gå till. Sverige hade den högsta sysselsättningsgraden i hela EU (20–64 år) 2018, det finns inget annat EU-land där en så stor andel av befolkningen jobbar.

2.3 Sysselsättningsgrad per län och storstadskommuner

Län	Antal		Kvinnor	Män
Hallands	155 000	86,8%	84,2%	89,4%
Jönköpings	169 000	86,3%	82,2%	90,1%
Gotlands	26 000	86,2%	84,0%	88,2%
Stockholms	1 198 000	84,9%	83,3%	86,5%
Kronobergs	92 000	83,1%	81,3%	84,8%
Västra Götalands	826 000	82,8%	80,0%	85,5%
Värmlands	129 000	82,6%	82,1%	83,0%
Uppsala	182 000	82,2%	79,6%	84,9%
Norrbottnens	109 000	81,9%	79,4%	84,0%
Kalmar	105 000	81,5%	78,1%	84,7%
Västmanlands	124 000	81,2%	76,5%	85,5%
Västernorrlands	108 000	81,0%	79,7%	82,2%
Jämtlands	58 000	80,7%	80,8%	80,6%
Blekinge	69 000	80,3%	80,1%	80,4%
Östergötlands	213 000	80,2%	77,6%	82,5%
Västerbottens	120 000	80,2%	76,9%	83,3%
Södermanlands	122 000	79,9%	74,7%	85,0%
Dalarnas	125 000	79,2%	78,4%	79,9%
Örebro	135 000	78,9%	77,4%	80,3%
Gävleborgs	125 000	78,5%	76,5%	80,5%
Skåne	601 000	78,0%	74,7%	81,1%
Hela riket	4 792 000	82,1%	79,7%	84,4%

Sysselsättning per storstadskommun

De 5 kommuner som hade högst sysselsättning 2018*

Habo	89,1%
Nykvarn	88,5%
Kungsbacka	87,3%
Knivsta	87,2%
Lerum	87,1%

De 5 kommuner som hade lägst sysselsättning 2018*

Haparanda	70,0%
Årjäng	69,5%
Lund	68,7%
Malmö	67,8%
Eda	66,4%

* Andel förvärvsarbetande 2018, registerbaserat

KÄLLA: SCB, RAMS

2.4 Sysselsättningsgrad i EU

Land	Antal		Kvinnor	Män
Sverige	4 770 000	82,4%	80,2%	84,4%
Tjeckien	5 124 000	79,9%	72,2%	87,4%
Tyskland	39 551 000	79,9%	75,8%	83,9%
Estland	622 000	79,5%	75,6%	83,4%
Nederländerna	7 949 000	79,2%	74,2%	84,3%
Norge	2 489 000	79,2%	76,5%	81,7%
Storbritannien	30 098 000	78,7%	73,8%	83,7%
Danmark	2 601 000	77,5%	73,9%	80,9%
Finland	2 392 000	76,3%	74,5%	78,2%
Ungern	4 383 000	74,4%	66,8%	82,1%
Bulgarien	3 055 000	72,4%	68,3%	76,5%
Polen	16 051 000	72,2%	65,0%	79,4%
Frankrike	26 316 000	71,3%	67,6%	75,2%
Rumänien	8 294 000	69,9%	60,6%	78,9%
Spanien	19 002 000	67,0%	61,0%	73,1%
Italien	22 480 000	63,0%	53,1%	72,9%
Grekland	3 737 000	59,5%	49,1%	70,1%
EU	220 021 000	73,1%	67,4%	78,9%

Not: 2018. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

2.5 Sysselsättningsgrad per kön och ålder [Procent]

Ålder	Kvinnor	Män
65-74	15	21
55-64	76	80
45-54	87	91
35-44	86	91
25-34	79	85
20-24	60	63
15-19	30	22

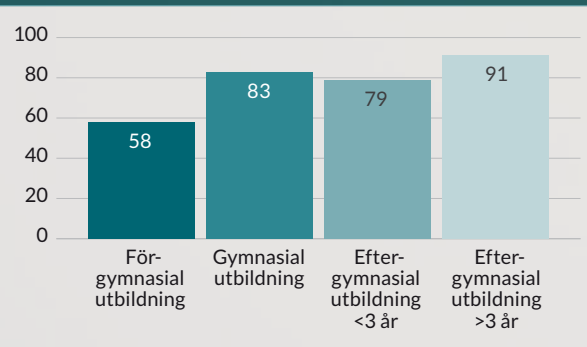
KÄLLA: SCB, AKU

2.7 Sysselsättning, deltid

Kvinnor	Samtliga	Akademiker
Sysselsatta, antal	2 277 000	975 000
- varav deltid (1-34 timmar/vecka)	26%	18%
- varav heltid (35- timmar/vecka)	74%	82%
Män		
Sysselsatta, antal	2 516 000	698 000
- varav deltid (1-34 timmar/vecka)	11%	10%
- varav heltid (35- timmar/vecka)	89%	90%

KÄLLA: SCB, AKU

2.6 Sysselsättningsgrad per utbildningsnivå [Procent]

KÄLLA: SCB, AKU

2.8 Deltidsarbete per kön och ålder [Procent]

Ålder	Kvinnor	Män
65-74	74	64
55-64	28	13
45-54	20	5
35-44	25	8
25-34	24	12
20-24	48	29
15-19	81	64

KÄLLA: SCB, AKU

2.5 Fler män jobbar

Totalt var 2 516 000 män och 2 277 000 kvinnor sysselsatta 2019 – för männen innebär det en sysselsättningsgrad på 84,4 procent och för kvinnorna 79,7 procent (20–64 år). I alla åldersgrupper utom bland de allra yngsta, 15–19 år, har männen högre andel sysselsatta, vilket indikerar att fler unga kvinnor jobbar extra vid sidan om studierna. Kvinnornas i övrigt lägre sysselsättningsgrad beror bland annat på att de i högre grad än männen är hemarbetande, sjuka och studerar på heltid.

2.6 Låg utbildning – låg sysselsättning

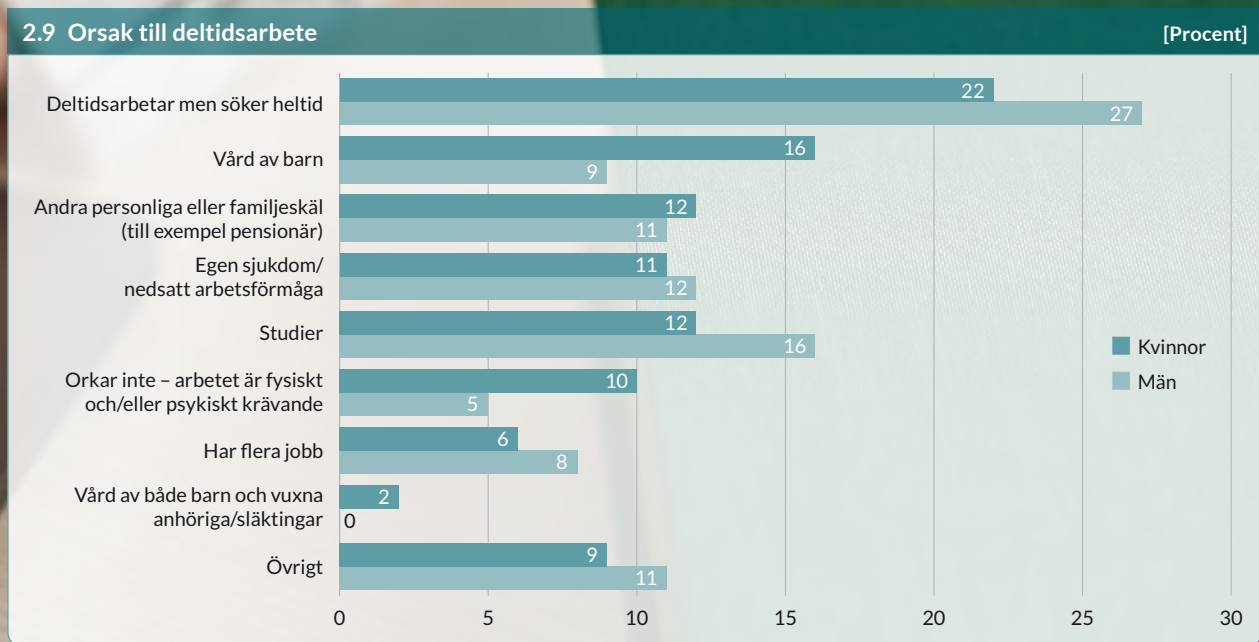
De som endast har en förgymnasial utbildning har den lägsta sysselsättningsgraden, knappt 6 av 10 arbetar. För dem som har gått klart gymnasiet ökar sysselsättningsgraden med knappt 25 procentenheter och för dem som dessutom studerat vidare på universitet eller högskola i minst 3 år är sysselsättningsgraden ytterligare nästan 9 procentenheter högre. Akademiker är därmed den grupp som i störst omfattning deltar på arbetsmarknaden. 2019 var Arbetsförmedlingens prognos att det de kommande åren kommer vara brist på utbildad arbetskraft, vilket skulle innebära fortsatt stor konkurrens om de jobb som saknar krav på utbildning.

2.7 3 av 10 kvinnor arbetar deltid

En sysselsatt person arbetar i genomsnitt 38 timmar per vecka. Av alla sysselsatta (20–64 år) är det 82 procent som arbetar heltid, det vill säga 35 timmar eller mer. Deltidsarbete är 3 gånger vanligare bland kvinnorna än bland männen: 3 av 10 kvinnor och 1 av 10 män arbetar max 34 timmar i veckan. Högutbildade kvinnor arbetade 2019 i lägre utsträckning deltid medan det inte var någon större skillnad för högutbildade män. Sedan 2009 har andelen deltidarbetande kvinnor minskat från 34 till 26 procent och bland männen är andelen oförändrad.

2.8 Yngre och äldre arbetar deltid

Bland de yngsta och äldsta är det av naturliga orsaker (skola och pension) mer vanligt med deltid. Skillnaden mellan kvinnors och mäns deltidarbete beror bland annat på att kvinnor fortfarande tar större ansvar för det obetalda hemarbetet, enligt SCB:s tidsanvändningsundersökning cirka 5 timmar mer per vecka än männen. Andra orsaker till att kvinnor jobbar mer deltid är att de studerar i högre utsträckning än männen och att det i många kvinnodominerade yrken är vanligt med deltidstjänster.

2.9 Var femte deltidarbetande vill ha heltid

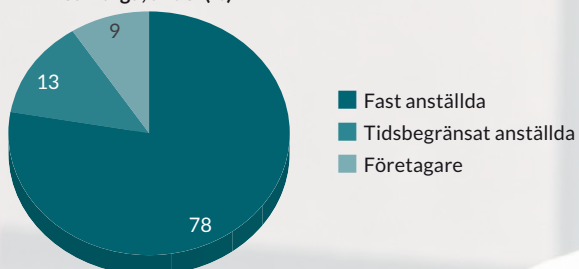
Att man inte har lyckats få ett heltidsarbete är den vanligaste orsaken till att man arbetar deltid – 22 procent av kvinnorna och 27 procent av männen som arbetar deltid svarar att de söker heltidsjobb. Den näst vanligaste orsaken bland kvinnor är vård av barn och bland männen studier. Det faktum att kvinnor är sjukskrivna i högre grad än män avspeglas också till viss del i deltidstatistiken, dubbelt så hög andel kvinnor än män väljer att arbeta deltid eftersom arbetet är fysiskt och/eller psykiskt krävande. Jämfört med andra länder har Sverige hög andel kvinnor som ingår i arbetskraften men Sverige har också en könssegregerad arbetsmarknad och kvinnor och män arbetar i olika sektorer.

"Idag är det lättare för kvinnor att kombinera barn och arbetsliv, även för kvinnor med de högsta inkomsterna och prestigeutbildningar. Även om mycket har hänt finns det flera skillnader mellan män och kvinnors arbetsmarknad. Kvinnor jobbar till exempel oftare inom offentlig sektor, de jobbar oftare deltid och har längre ledigheter i samband med att de blir föräldrar. Trots att kvinnor i genomsnitt har längre utbildning än männen tjänar de i genomsnitt mindre och är mer sällan chefer." KÄLLA: IFAU

2.10 Anställda och företagare

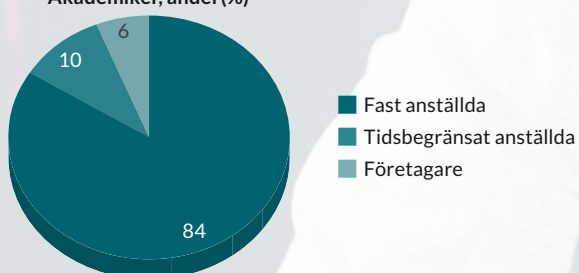
Samtliga, andel (%)

Samtliga, antal

Fast anställda	3 760 000
Tidsbegränsat anställda	600 000
Företagare	432 000

Akademiker, andel (%)

2.10.1 Fast anställda per kön och ålder

Ålder	Kvinnor	Män
65-74	38%	30%
55-64	85%	76%
45-54	87%	79%
35-44	84%	80%
25-34	76%	77%
20-24	47%	59%
15-19	23%	26%

2.10.2 Tidsbegränsat anställda per kön och ålder

Ålder	Kvinnor	Män
65-74	39%	25%
55-64	7%	5%
45-54	7%	5%
35-44	11%	7%
25-34	21%	17%
20-24	51%	38%
15-19	75%	70%

2.10.3 Företagare per kön och ålder

Ålder	Kvinnor	Män
65-74	23%	45%
55-64	8%	19%
45-54	6%	16%
35-44	5%	13%
25-34	3%	7%
20-24	1%	4%
15-19	2%	4%

2.11 Nyanställningar

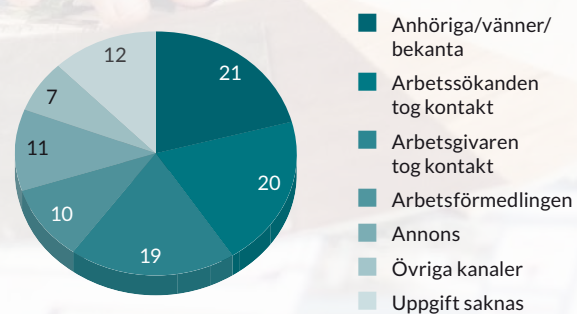
	Antal	Andel
Totalt antal nyanställningar	1 543 000	
Offentlig sektor		27%
Privat sektor		73%
Fast anställning		35%
Tidsbegränsad anställning		65%
Tidigare arbetskraftstillhörighet	Antal	Andel
Sysselsatta	711 000	46%
Arbetslösa	402 000	26%
Ej i arbetskraften	430 000	28%

Ålder på nyanställda	Andel
65-74	3%
55-64	6%
45-54	10%
35-44	14%
25-34	28%
15-24	38%

KÄLLA: SCB, AKU

2.12 Rekryteringskanaler

[Procent]

KÄLLA: SCB, AKU

2.10 9 av 10 är anställda

Av alla sysselsatta är 90 procent anställda och 10 procent företagare, och av de anställda har de flesta fast anställning. Bland akademikerna är det en högre andel som är fast anställda och färre som är tidsbegränsat anställda eller företagare. Fördelningen mellan de olika anställningsformerna och företagare har på det stora hela sett likadan ut de senaste 10 åren. Andelen tidsbegränsat anställda är högst i offentlig sektor med 16 procent, jämfört med privat sektor där den är 13 procent.

2.10.1 Fast anställda

Av *alla sysselsatta* 20–64 år var det 80 procent av kvinnorna och 77 procent av männen som var fast anställda. För kvinnor som är anställda är andelen med fast anställning lägre än för män – av *alla anställda* var det 86 procent som var fast anställda, 88 procent för männen och 85 procent för kvinnorna.

2.10.2 Tidsbegränsat anställda

Tidsbegränsade anställningar är vanligast bland ungdomar, vilket bland annat beror på att de i större utsträckning jobbar extra vid sidan om studierna. Tillfälliga anställningar minskar med åldern och ökar igen efter pensionsåldern. Av *alla anställda* är det 14 procent som är tidsbegränsat anställda, 12 procent för männen och 15 procent för kvinnorna.

2.10.3 Företagare

Mer än dubbelt så hög andel män än kvinnor är företagare, 12 procent jämfört med 5 procent (20–64 år). Av de som väljer att jobba efter att man fyllt 65 år det en tredjedel som gör det i sitt eget företag. Ungdomar driver i väldigt liten utsträckning eget företag.

2.11 1,5 miljoner nyanställningar

Totalt gjordes drygt 1,5 miljoner nyanställningar (15–74 år) under 2019. Ungefär 3 av 4 anställdes till privat sektor och 65 procent var till tidsbegränsade jobb. Knappt hälften av de som anställdes kom från ett annat jobb och den andra halvan hade antingen varit arbetslösa eller stått utanför arbetskraften. 4 av 10 var ungdomar och fördelningen mellan kvinnor och män var cirka 50/50 i alla åldersgrupper. I offentlig sektor var 69 procent av de nyanställda kvinnor och i privat sektor var det 45 procent.

2.12 6 av 10 får jobb via kontakter

2 av 10 som nyanställdes (15–74 år) hade fått jobbet efter att arbetsgivaren hade kontaktat dem och lika många hade fått jobbet genom att själv kontakta arbetsgivaren. 20 procent fick kännedom om jobbet via släkt och bekanta och 10 procent hittade jobbet via Arbetsförmedlingen.

3 Arbetslösheten

I snitt var 301 000 personer (20–64 år) arbetslösa år 2019. Det motsvarar 5,9 procent av arbetskraften. På Arbetsförmedlingen är det fortsatt stor andel arbetslösa som har svårt att komma in på arbetsmarknaden – 3 av 4 har svag konkurrensförmåga. Den stora skiljelinjen är hur lång utbildning man har. Och de med kortare utbildning är också i högre grad oroliga för att bli arbetslösa.

3.1 Från låg till hög arbetslöshet

För 30 år sedan, 1989, var arbetslösheten låg – under två procent. I samband med krisen i början på 1990-talet steg den kraftigt och under stora delar av 90-talet var den mycket hög. 1996 passerade den över tio procent. Lågkonjunkturen i början på 00-talet och finanskrisen 2008/2009 syns också tydligt i arbetslöshetsstatistiken. Därefter har arbetslösheten gått ned men är långt ifrån de låga nivåer som var innan 1990-talskrisen. Det finns olika typer av arbetslöshet – friktionsarbetslöshet som är kortsiktig arbetslöshet och som beror på matchningsproblem, och strukturarbetslöshet som är mer långvarig och som beror på obalans mellan utbud och efterfrågan av arbetskraft.

3.2 Arbetslösheten ökade 2019

I snitt var det 301 000 personer som var arbetslösa 2019, vilket motsvarar 5,9 procent av arbetskraften. Det är en ökning med 17 000 personer jämfört med 2018. Antalet arbetslösa kvinnor ökade med 13 000 till 144 000 medan antalet arbetslösa män var 157 000. Männen och kvinnorna hade procentuellt sett lika hög arbetslöshet – 5,9 procent. Av de 301 000 arbetslösa var 52 000 akademiker – 3 procent av det totala antalet akademiker i arbetskraften. Bland akademikerna hade männen högre arbetslöshet än kvinnorna, 3,3 procent jämfört med 2,8 procent.

3.3 3 av 4 varslade blir uppsagda

2019 varslades 36 000 personer, i stort sett lika många som 2018. Uppföljningen av 2018 års varsel visar att 73 procent av de som varslades blev uppsagda och majoriteten fick ett nytt jobb – bara 16 procent av de varslade blev arbetslösa inom 9 månader. Den högsta noteringen av antalet varsel under 2000-talet var år 2009 då cirka 104 000 varslades och av dem var det 31 procent som blev arbetslösa inom 9 månader. Arbetsgivare är skyldiga att meddela Arbetsförmedlingen när minst 5 medarbetare i ett län riskerar att sägas upp på grund av arbetsbrist.

3.4 Arbetslösheten i Europa

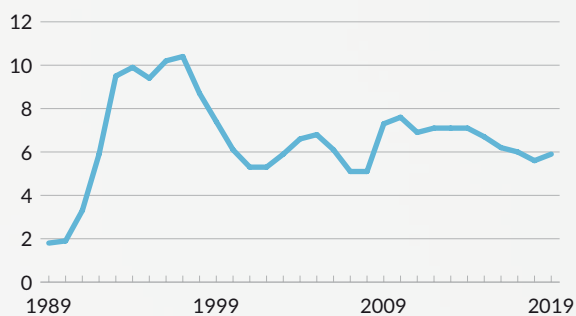
2018 var cirka 15,7 miljoner personer (20–64 år) i de 28 EU-länderna arbetslösa och den genomsnittliga arbetslösheten var 6,7 procent – en minskning med nästan 2 miljoner personer jämfört med 2017. Skillnaderna i arbetslöshet är stora mellan länderna och mellan kvinnor och män. Grekland hade både den högsta arbetslösheten och den största skillnaden i arbetslöshet mellan kvinnor och män – där skilde det 9 procentenheter mellan kvinnors och mäns arbetslöshet. Kvinnors arbetskraftsdeltagande är också väldigt lågt i Grekland, 64,8 procent av kvinnorna deltar i arbetskraften vilket kan jämföras med Sveriges 84,8 procent. Den lägsta arbetslösheten av EU-länderna hade Tjeckien med 2,2 procent.

"Den som saknar sysselsättning men kan ta ett arbete är arbetslös. Arbetslöshet innebär att det finns människor som kan arbeta, men inte har någon sysselsättning. Den som inte har något arbete, men kan jobba och aktivt söker arbete, räknas som arbetslös. Det gäller också personer som har fått jobb och väntar på att få börja på det inom tre månader, men kan jobba tidigare än så. Hur hög arbetslösheten är beror bland annat på hur många som aktivt söker jobb. Om fler söker jobb aktivt utan att få jobb ökar arbetslösheten." KÄLLA: SCB

3.1 Arbetslöshet 1989-2019

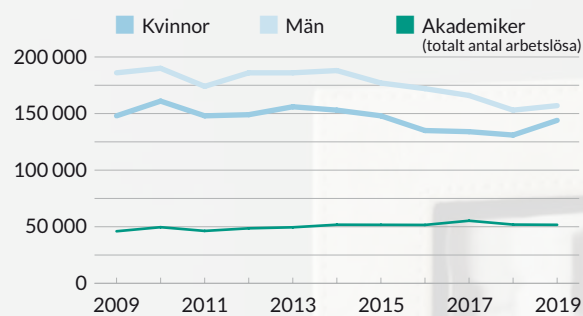
[Procent]

KÄLLA: SCB, AKU

3.2 Arbetslöshet 2009-2019

[Antal]

KÄLLA: SCB, AKU

3.3 Varslade och uppsagda

	Antal	Andel
Totalt antal varslade 2018	35 900	
Varslade som blivit uppsagda		73%
- varav kvinnor		38%
- varav män		62%
Andel av varslade som någon gång blivit arbetslösa inom 9 månader efter varslet		16%
- varav kvinnor		41%
- varav män		59%

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.4 Arbetslöshet i EU

[Procent]

Land	Samtliga	Kvinnor	Män
Grekland	19,3	24,2	15,3
Spanien	14,9	16,8	13,4
Italien	10,5	11,6	9,7
Frankrike	8,8	8,9	8,8
Finland	6,8	6,7	7,0
Sverige	5,6	5,5	5,8
Bulgarien	5,1	4,6	5,6
Estland	5,1	5,2	5,1
Danmark	4,8	5,0	4,5
Rumänien	4,0	3,4	4,5
Polen	3,8	3,8	3,8
Ungern	3,6	3,9	3,3
Storbritannien	3,6	3,5	3,6
Nederländerna	3,4	3,5	3,3
Norge	3,4	3,2	3,6
Tyskland	3,3	2,9	3,8
Tjeckien	2,2	2,8	1,7
EU	6,7	7,0	6,5

Not: 2018. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

KÄLLA: EU-ROSTAT

3.5 Högst arbetslöshet i Skåne

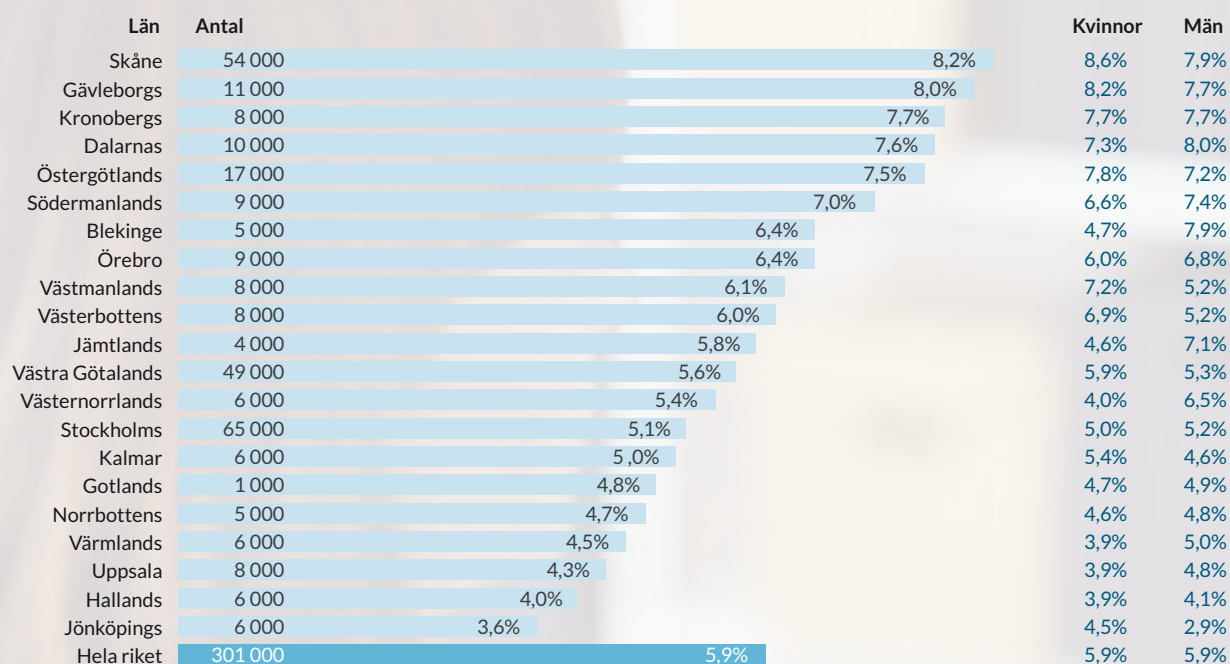
2019 var det i snitt 301 000 personer som var arbetslösa i Sverige och arbetslösheten varierade stort inom landet. Jönköpings län hade lägst arbetslöshet med 3,6 procent och det är också ett av de län som har högst arbetskraftsdeltagande. Länet är känt för sitt småföretagande och entreprenörskap, det ligger strategiskt bra mellan Stockholm, Göteborg och kontinenten och många företag har stora lager längs med E4:an.

Skåne län hade högst arbetslöshet med 8,2 procent, mer än dubbelt så hög än Jönköpings län. Bland kvinnor var arbetslösheten högst i Skåne och lägst i Värmlands, Uppsala och Hallands län. Och andelen arbetslösa män var högst i Dalarna och lägst i Jönköping.

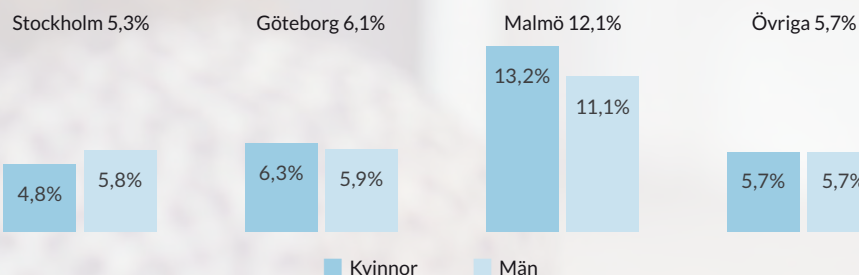
Stor skillnad mellan storstäderna

Skillnaden i arbetslöshet mellan de 3 storstads-kommunerna är stor. Skåne hade den högsta arbetslösheten och det är också i Malmö man hittar störst andel arbetslösa storstadsbor – där var den mer än dubbelt så hög jämfört med Stockholm och Göteborg. I Malmö, liksom i många kommuner som har hög arbetslöshet, är det många av de arbetslösa som inte har den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar.

3.5 Arbetslöshet per län och storstadskommuner

Arbetslöshet i storstadskommunerna

3.6 Arbetslöshet varierar med ålder

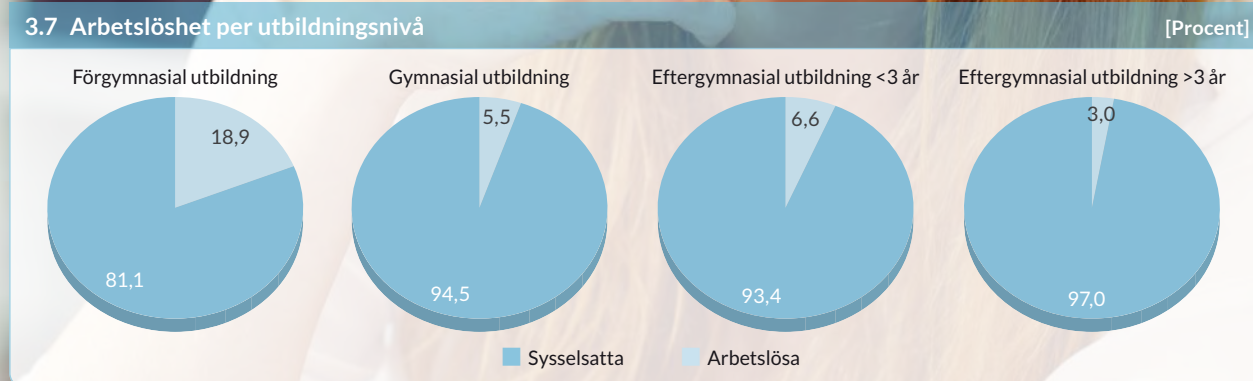
Mellan 4,2 och 15,0 procent – så mycket varierar arbetslösheten beroende på kön och ålder. De äldsta kvinnorna har den lägsta arbetslösheten och de yngsta männen den högsta. Men nästan hälften av de arbetslösa ungdomarna är heltidsstuderande som söker extrajobb. Av arbetslöshetsstatistiken från finanskrisåret 2009 kan man se att det är arbetslösheten hos de yngsta och äldsta som påverkas mest av konjunkturedgång.

3.7 Låg utbildning – hög arbetslöshet

Arbetslösheten var år 2019 mer än 6 gånger högre för lågutbildade än för dem med minst 3 års eftergymnasial utbildning. Nästan var femte person med en förgymnasial utbildning saknade jobb och det är framför allt gruppen utrikes födda som är lågutbildade. Av alla arbetslösa 15–74 år med förgymnasial utbildning var drygt 70 procent utrikes födda. Enligt Arbetsförmedlingen är det en stor utmaning att få fler utrikes födda med kort utbildning att komma i arbete eller utbildning och antalet arbetslösa med den utbildningsnivån beräknas öka till den högsta någonsin de närmaste åren.

3.6 Arbetslöshet per ålder och kön [Procent]			
Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
55–64	4,6	4,2	5,1
45–54	4,6	4,7	4,6
35–44	5,0	5,2	4,9
25–34	6,2	7,0	5,6
20–24	14,2	13,2	15,0

KÄLLA: SCB, AKU

3.8 Var tredje saknar gymnasieutbildning

124 000, cirka 35 procent, av alla inskrivna arbetslösa (16–64 år) på Arbetsförmedlingen saknar gymnasieutbildning, det är en ökning med knappt 1 000 personer jämfört med 2018. Över hälften, 67 000, hade kortare än 9(10)-årig grundskola. Arbetsförmedlingens bedömning är att antalet inskrivna arbetslösa som saknar en gymnasieutbildning kommer att fortsätta öka de närmaste åren.

Av de arbetslösa kvinnorna med förgymnasial utbildning har 59 procent kortare än 9-årig grundskola och av männen är det 50 procent. Och bland dem som saknar motsvarande grundutbildning är det framför allt antalet kvinnor som ökar.

3.9 Andelen arbetslösa på Arbetsförmedlingen ökade

2019 var i snitt 593 000 inskrivna på Arbetsförmedlingen och 59 procent, 349 000, av dem räknades som arbetslösa – de var antingen öppet arbetslösa eller deltog i program med aktivitetsstöd. Resterande del var till exempel deltidsarbetslösa, hade anställningar med lönebidrag eller nystartsjobb. Andelen arbetslösa var 56 procent 2018 och det är framförallt gruppen öppet arbetslösa som har ökat i andel, vilket visar att avmattningen i ekonomin har gjort att den tidigare sjunkande arbetslösheten vände uppåt under 2019.

3.10 Stora skillnader i landet

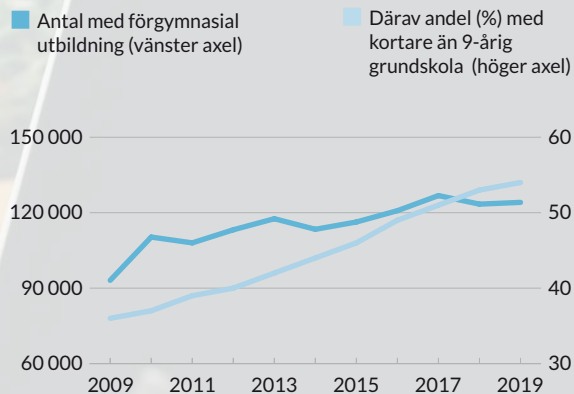
För att räknas som arbetslös i Arbetsförmedlingens statistik är man antingen öppet arbetslös eller deltar i ett program med aktivitetsstöd (16–64 år). 2019 var det i snitt 349 000 personer som var arbetslösa, vilket är en ökning med 2 000 personer jämfört med 2018. Arbetslösheten ökade under året men landade som årssnitt på samma andel av arbetskraften som året innan – 7,0 procent.

Högst andel inskrivna arbetslösa hade Gävleborgs län med 9,5 procent och lägst hade Västerbottens län med 5,5 procent. Inom ett län kan det vara stor skillnad om man jämför kommunerna, i till exempel Norrbotten hade Gällivare lägst arbetslöshet med 3,7 procent medan Haparanda hade en arbetslöshet på 11,2 procent.

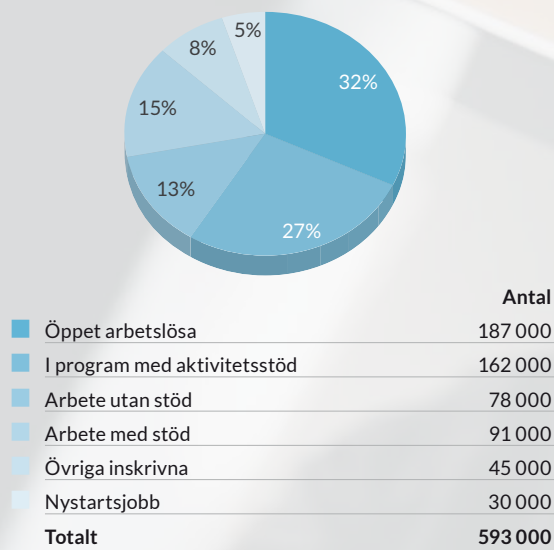
De 5 kommuner som hade den högsta arbetslösheten fanns alla i Götaland och högst hade Lessebo med 14,9 procent. Bland kommunerna med lägst arbetslöshet var det en något större geografisk spridning och lägst arbetslöshet hittade man i Öckerö med 2,6 procent.

3.8 Andel lågutbildade

3.9 Inskrivna på Arbetsförmedlingen

3.10 Arbetslöshet per län och kommuner, Arbetsförmedlingen

[Procent]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män	Arbetslösa i Akademikernas a-kassa
Gävleborgs	9,5	9,4	9,6	1,5
Södermanlands	9,4	9,4	9,5	1,6
Skåne	9,3	9,1	9,5	2,3
Blekinge	9,2	9,2	9,3	1,5
Västmanlands	8,5	8,7	8,4	1,4
Västernorrlands	8,1	7,8	8,5	1,4
Kronobergs	8,1	8,3	7,8	1,3
Östergötlands	7,8	7,7	7,9	1,3
Örebro	7,3	7,1	7,5	1,2
Kalmar	7,3	7,1	7,4	1,5
Värmlands	6,8	6,4	7,2	1,4
Västra Götalands	6,2	6,2	6,3	1,5
Jämtlands	6,1	5,8	6,4	1,8
Dalarnas	6,1	5,8	6,4	1,2
Norrbottnens	6,0	5,7	6,2	1,5
Stockholms	5,9	6,1	5,8	1,8
Jönköpings	5,9	6,1	5,7	1,0
Hallands	5,7	5,7	5,6	1,5
Gotlands	5,6	5,2	6,0	1,8
Uppsala	5,6	5,4	5,8	1,9
Västerbottens	5,5	5,1	5,8	1,8
Hela riket	7,0	6,9	7,0	1,7

De 5 kommuner som hade högst arbetslöshet 2019

	Samtliga	Kvinnor	Män
Lessebo	14,9	16,7	13,4
Malmö	13,6	12,7	14,5
Åmål	13,2	12,7	13,7
Ronneby	13,2	13,5	13,0
Högsby	13,0	13,1	12,9

De 5 kommuner som hade lägst arbetslöshet 2019

	Samtliga	Kvinnor	Män
Habo	3,1	3,1	3,2
Ekerö	3,0	3,1	3,0
Säter	3,0	3,0	3,1
Tjörn	2,9	2,8	3,0
Öckerö	2,6	2,5	2,8

3.11 Många med svag konkurrensförmåga

En stor andel av de arbetslösa har en svag position på arbetsmarknaden. De har betydligt svårare att komma i sysselsättning jämfört med övriga och de utgör en majoritet av de långtidsarbetslösa.

De som enligt Arbetsförmedlingen har en svag konkurrensförmåga (tidigare kallad utsatt ställning) är de som

- har högst förgymnasial utbildning
- är födda utanför Europa
- har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- är äldre, 55-64 år

Av de i snitt 349 000 arbetslösa (16-64 år) på Arbetsförmedlingen 2019 var det 261 000, 75 procent som hade svag konkurrensförmåga. 3 av 4 arbetslösa ingick därmed i en eller flera av de ovanstående kategorierna och resterande 88 000 hade en starkare ställning som arbetssökande.

De fyra undergrupperna innehåller dubbelräkningar av individer eftersom en och samma individ kan ingå i flera delgrupper. 2019 var det 2 000 som ingick i alla fyra grupper. Antalet som ingick i tre grupper var 18 000, två grupper 105 000 och en grupp 137 000. Den vanligaste kombinationen var utom-europeiskt född med högst förgymnasial utbildning.

Chansen för dessa personer att få ett jobb är mindre än för andra arbetslösa och risken för att tiden i arbetslöshet blir lång är större, nästan 9 av 10 av de som varit arbetslösa längre än 12 månader tillhör grupper med sämre konkurrensförmåga.

3.12 Rekordhöga nivåer väntas

Sedan 2009 har antalet arbetslösa (16-64 år) med svag konkurrensförmåga ökat med 43 procent – från 182 000 till 261 000. Och andelen har ökat från 51 till 75 procent av alla inskrivna arbetslösa.

Fördelat på hela 2019 minskade antalet med svag konkurrensförmåga jämfört med 2018 men under den andra halvan av året ökade antalet och i december 2019 var det 275 000, och det är framför allt kvinnorna som stått för ökningen. Arbetsförmedlingens prognos 2019 var att antalet inskrivna med svag konkurrensförmåga kommer att fortsätta öka under 2020 och 2021 och att långtidsarbetslösheten kommer att nå 2000-talets hittills högsta nivå. Under samma period väntas antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin bli det högsta någonsin.

3.13 Flest utomeuropeiskt födda

Sammansättningen av dem med svag konkurrensförmåga har förändrats, tidigare saknade personerna i gruppen i hög grad gymnasieutbildning men den bilden har förändrats i takt med att gruppen arbetslösa som är födda utanför Europa har ökat. Av de inskrivna (16-64 år) med svag konkurrensförmåga är det den gruppen som har ökat mest – med 170 procent från år 2009 till 2019. Därefter kommer gruppen som har högst förgymnasial utbildning med en ökning på 33 procent.

3.14 Var femte är arbetslös längre än 2 år

Av de 374 000 arbetslösa (16–64 år) som var inskrivna på Arbetsförmedlingen i december 2019 hade 60 procent varit arbetslösa i mer än ett halvår, 41 procent i mer än 1 år och 22 procent i mer än 2 år. Var fjärde arbetslös kvinna och var femte arbetslös man hade varit arbetslös längre än 2 år. När arbetslösheten ökar, vilket den gjorde under 2019 och förväntas göra de närmaste åren, hamnar de som är långtidsarbetslösa och de som har en svag position på arbetsmarknaden ännu längre

bak i jobbkön. Arbetsförmedlingens prognos är att andelen med långa tider utan arbete kommer öka och främst drabbade är utrikes födda kvinnor med kort utbildning.

Långtidsarbetslöshet ökar risken för flera negativa hälsokonsekvenser, särskilt psykisk ohälsa. Unga långtidsarbetslösa har nästan dubbelt så hög risk att slutenvårdas för alkoholrelaterade problem, psykisk sjukdom och suicidförsök, än unga utan arbetslöshet. Detta inom tre år efter period av arbetslöshet.

3.11 Arbetslösa med svag konkurrensförmåga [Antal]

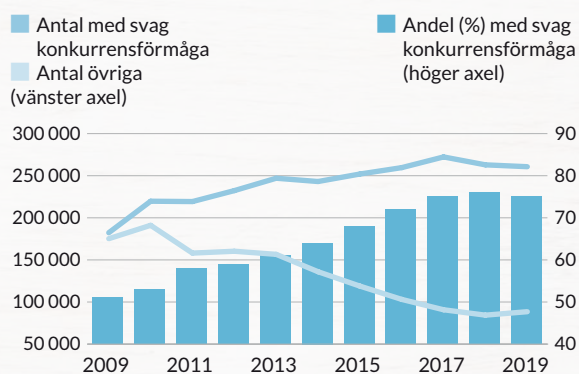
Arbetslösa	349 000
– varav svag konkurrensförmåga	261 000
– varav starkare ställning	88 000
Födda utanför Europa	164 000
Högst förgymnasial utbildning	124 000
Funktionsnedsättning	61 000
Äldre	59 000

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

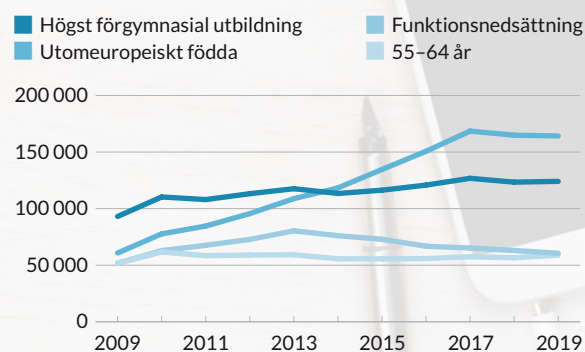
Arbetslösheten ökar för att fler kan och vill arbeta. Men 75 procent av de arbetslösa på Arbetsförmedlingen har det extra tufft att komma in på arbetsmarknaden på grund av svag konkurrensförmåga.

3.12 Antal och andel med svag konkurrensförmåga

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.13 Grupper med svag konkurrensförmåga [Antal]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.14 Långtidsarbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen

	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Öppet arbetslösa och sökande i program	374 000		177 000		197 000	
– därav utan arbete i mer än 6 månader	223 000	60%	110 000	62%	112 000	57%
– därav utan arbete i mer än 12 månader	151 000	41%	77 000	44%	74 000	38%
– därav utan arbete i mer än 24 månader	82 000	22%	44 000	25%	39 000	20%

Not: Antal arbetslösa i december 2019

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.15 Kvinnor har kortare arbetslöshet

Kvinnor är arbetslösa kortare tid än män. För hela åldersgruppen 20–64 år var den genomsnittliga arbetslöshetstiden 28 veckor för kvinnorna och 35 veckor för männen. Skillnaden ökar med åldern och är störst i gruppen 55–64 år. Ungdomar är i snitt arbetslösa i 10 veckor och där är skillnaden mellan kvinnor och män inte lika stor. För de som är under 25 år och som är arbetslösa längre än 3 månader finns Jobbgarantin för ungdomar på Arbetsförmedlingen. Målet med den insatsen är att den som är ung och arbetslös så snabbt som möjligt ska hitta ett jobb eller börja studera. Och det är viktigt att ungas arbetslöshet inte blir lång eftersom studier visar att arbetslöshet tidigt i livet ger långvariga negativa effekter för både individ och samhälle.

3.16 Lågutbildade är arbetslösa längre

Av de arbetslösa som har endast förgymnasial utbildning är 40 procent långtidsarbetslösa. För de som har en minst 3-årig högskoleutbildning är andelen cirka 10 procentenheter lägre. Kvinnor med förgymnasial utbildning har högst andel långtidsarbetslösa, i alla de andra utbildningsnivåerna har männen högre andel långtidsarbetslösa än kvinnorna. Och den största skillnaden mellan kvinnor och män hittar man i gruppen som har de längsta eftergymnasiala utbildningarna.

3.15 Arbetslöshetens längd per ålder [Antal veckor]			
Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
15–24 år	10	8	11
25–54 år	32	29	36
55–64 år	54	48	58
Hela åldersgruppen 20–64 år	32	28	35

KÄLLA: SCB, ÅNU

3.16 Långtidsarbetslöshet per utbildningsnivå [Procent]			
Utbildning	Samtliga	Kvinnor	Män
Förgymnasial	40	41	39
Gymnasial	32	29	34
Eftergymnasial < 3 år	26	23	30
Eftergymnasial > 3 år	31	27	36

KÄLLA: SCB, ÅNU

3.17 Oro för arbetslöshet (16–64 år)				[Procent]
	2016/2017			2008/2009
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Samtliga	11	11	12	19
Förgymnasial	18	19	17	23
Gymnasial	12	14	11	20
Eftergymnasial	9	8	11	17
Fast anställning	8	7	9	17
Tidsbegränsad anställning	36	38	33	46
Stockholms län	14	14	13	20
Östra mellansverige	12	10	13	17
Småland med öarna	10	9	11	19
Sydsverige	13	12	14	20
Västsverige	10	9	10	20
Norra Mellansverige	13	13	12	19
Mellersta Norrland	5	6	5	19
Övre Norrland	10	12	8	19

KÄLLA: SCB, UNDERSÖKNINGARNA AV LEVNADSFÖRHÅLLANDEN

3.17 Oro för arbetslöshet

I SCB:s senaste undersökning av levnadsförhållanden från 2016–2017 svarade 11 procent av befolkningen 16–64 år ja på frågan "Är du orolig för att du ska bli arbetslös?". Bland dem som hade en förgymnasial utbildning var det dubbelt så hög andel oroliga än bland dem som hade en eftergymnasial utbildning. Vilken anställningsform man har spelar också stor roll för om man är orolig eller inte – mer än en tredjedel av de med tidsbegränsad anställning kände oro jämfört med 8 procent av dem med fast anställning. Man kan också se geografiska skillnader – i mellersta Norrland oroade sig 5 procent jämfört med 14 procent i Stockholm, och oron varierar med konjunkturen. Om man jämför högkonjunkturåren 2016/17 med finanskrisåren 2008/09 så var det en betydligt högre andel som svarade att de kände oro för arbetslöshet under krisåren och i alla grupper ökade andelen, samtidigt som skillnaderna beroende på utbildning och landsdel jämnades ut något.

4 Ungdomsarbetslösheten

Ungdomsarbetslösheten i Sverige ökade något 2019 och var enligt den officiella statistiken från SCB 20 procent. Men av de arbetslösa ungdomarna var det cirka 60 procent som studerade på heltid samtidigt som de sökte jobb. Därför är det mer rättvisande att mäta hur många av de unga som varken arbetar eller studerar.

4.1 65 000 unga varken arbetar eller studerar

2019 var det i snitt 65 000 ungdomar av befolkningen (15–24 år), 5,6 procent, som varken arbetade eller studerade, så kallade NEET. 3,1 procent av 15–19-åringarna och 8,0 procent av 20–24-åringarna ingick i gruppen. Ungdomsarbetslösheten, det vill säga mätt på arbetskraften, ökade 2019 med

2,6 procentenheter från 17,4 till 20,0 procent. Att ungdomsarbetslösheten ökar är ett tydligt tecken på att ekonomin har mattats av. Personer med tillfälliga osäkra anställningar är ofta de som först blir arbetslösa när konjunkturen viker och företagen drar ned.

Not: NEET – Not in Employment, Education or Training

4.1 Ungdomsarbetslöshet, Neet

Ålder	Samtliga, antal	Kvinnor	Män
15–19 år	18 000	41%	59%
20–24 år	47 000	47%	53%
Samtliga	65 000	46%	54%

50 procent av Neetarna har aldrig arbetat.

4.2 NEET i EU

Land		[Procent]	
		Kvinnor	Män
Italien	19,2	19,4	19,0
Bulgarien	15,0	16,8	13,3
Rumänien	14,5	17,8	11,4
Grekland	14,1	14,0	14,2
Spanien	12,4	11,9	13,0
Frankrike	11,1	10,4	11,7
Ungern	10,7	14,0	7,6
Storbritannien	10,4	11,2	9,7
Estland	9,8	8,9	10,8
Polen	8,7	10,1	7,3
Finland	8,5	8,4	8,7
Danmark	7,7	7,6	7,8
Sverige	6,0	5,9	6,1
Tyskland	5,9	6,5	5,4
Tjeckien	5,6	7,8	3,6
Norge	4,8	4,6	5,1
Nederländerna	4,2	4,2	4,2
EU	10,4	10,8	10,0

Not: 2018. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 28 medlemsländer.

4.2 1 av 10 unga är NEET

2018 var det 10,4 procent av ungdomarna (15–24 år) i de 28 EU-länderna som varken arbetade eller studerade. Störst andel NEET hade Italien med 19,2 procent. Den lägsta andelen hade Nederländerna med 4,2 procent. Flera av de länder som har högre andel som varken arbetar eller studerar har också högre ungdomsarbetslöshet totalt sett. Sverige ligger bland de länder som har en relativt låg andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

4.3 Var tredje finns inte i registren

Uvas (Unga som varken arbetar eller studerar) är ett mått som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tar fram och som bygger på registerdata. 2017 var det totalt 157 000 unga (16–29 år) som var Uvas – 71 000 ungdomar i åldern 16–24 år och 86 000 i åldern 25–29 år. Det

är en minskning med totalt knappt 12 000 personer jämfört med 2016. Sedan mätningarna började 2007 har andelen varit i stort sett konstant.

För att räknas med i Uvas ska personen under ett helt år:

- inte haft inkomster över ett basbelopp
- inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

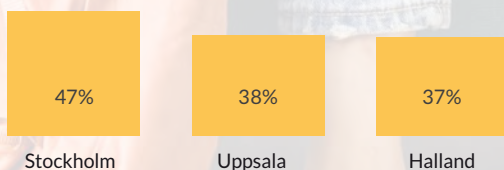
Uvas-måttet ger möjlighet att se vad dessa ungdomar gjorde under året. De kan ha stöd från Arbetsförmedlingen, sin kommun eller Försäkringskassan, eller flera aktörer samtidigt. En stor grupp, drygt 35 procent av 16–24-åringarna, hade ingen känd aktivitet, och skillnaderna i landet var stora. I Stockholms län var det nästan hälften som inte gick att spåra i några register medan det i Väster-norrlands var en fjärdedel.

4.3 UVAS

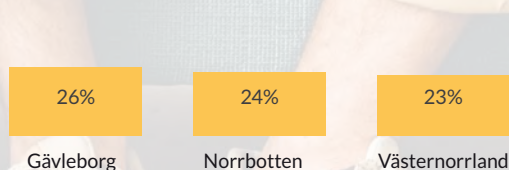
	Antal	Samtliga	Kvinnor	Män
Statliga arbetsmarknadsåtgärder	20 700	29%	26%	32%
Okänd aktivitet	50 100	35%	33%	37%
Kommunalt stöd	11 000	16%	16%	15%
Sjuk eller funktionsnedsatt	14 000	20%	21%	19%
Kombination statliga åtgärder och kommunalt stöd	23 900	34%	31%	35%
Invandrat under året	9 700	14%	14%	13%
Föräldraledig på garantinivå	2 200	8%	16%	0,4%

Not: 16–24 år. Grupperna "invandrat under året" och "okänd aktivitet" är ömsesidigt uteslutande, det vill säga den som ingår i någon av dem kan inte ingå i någon annan grupp. I de övriga grupperna kan en person förekomma i en eller flera grupper.

Län med högst andel okänd aktivitet

Län med lägst andel okänd aktivitet

KÄLLA: MUCF

4.4 Trenden med minskad arbetslöshet bröts

Minskningen av antalet unga (18–24 år) inskrivna på Arbetsförmedlingen, öppet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd, bromsades in under 2019. I september var det första gången sedan 2013 som arbetslösheten bland unga ökade jämfört med föregående år. Genomsnittet för 2019 landade ändå på en minskning jämfört med 2018 – från 47 800 till 46 200 arbetslösa ungdomar. Som andel av arbetskraften sjönk ungdomsarbetslösheten från 8,9 till 8,6 procent. De unga kvinnornas arbetslöshet var oförändrad på 7,0 procent och de unga männens sjönk till 10,1 procent.

4.5 7 av 10 tar examen inom fyra år

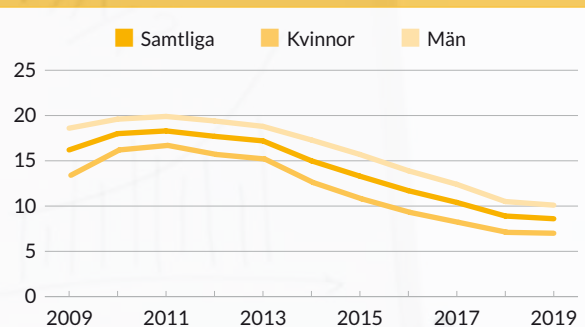
En avslutad gymnasieutbildning har blivit en vattendelare på svensk arbetsmarknad – sysselsättningen är högre och arbetslösheten lägre för dem som har en gymnasieutbildning. 2019 var det 71 procent av eleverna som slutförde sin gymnasieutbildning och tog examen inom fyra år. Andelen var högre för kvinnorna än för männen, 75 mot 68 procent. Av de elever som hade varit födda i Sverige var det 77 procent som var klara med studierna inom fyra år och av dem som var födda utanför Europa var det 36 procent.

Föräldrarnas utbildningsnivå spelar roll för om en elev går ut gymnasiet eller inte. De elever vars föräldrar har en längre utbildning lyckas i högre grad ta examen. Av dem som hade föräldrar med eftergymnasial utbildning var det 81 procent som tog examen inom fyra år. För elever vars föräldrar hade en gymnasial utbildning var det 67 procent och för elever med föräldrar med för-gymnasial utbildning 36 procent.

4.6 57 000 nya högskolestudenter

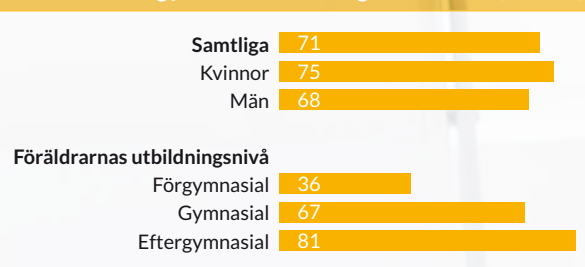
2019 sökte 126 000 personer för första gången till universitet och högskolor. Fler kvinnor än män söker till högskolestudier. Mellan åren 2008 och 2009, då det var finanskris, ökade antalet sökande med över 30 procent och antalet antagna med 25 procent och därefter har antalet sökande legat kvar på samma nivå och andelen antagna har minskat.

4.4 Arbetslösa ungdomar på arbetsförmedlingen [Procent]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

4.5 Avslutad gymnasieutbildning [Procent]

KÄLLA: FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

4.6 Högskolestudier

	2009	2019
Sökande	122 000	126 000
– varav kvinnor	57%	59%
– varav män	43%	41%
Antagna	64 000	57 000
– varav kvinnor	57%	56%
– varav män	43%	44%

Not: Nya sökande som inte tidigare varit registrerade på högskolan.

KÄLLA: SCB

Ersättning och a-kassa

För att få a-kassa baserad på sin inkomst när man blir arbetslös måste man vara medlem i en a-kassa – 2019 var det cirka 70 procent av arbetskraften som var det. Av de möjliga ersättningstagarna var det ungefär 4 av 10 som fick a-kassa och bland dem var det 30 procent som fick 80 procent av sin tidigare inkomst. Många arbetslösa behöver vända sig till sin kommun för att få hjälp – av de som får försörjningsstöd är det största försörjningshindret arbetslöshet. Totalt betalade a-kassorna ut 14,3 miljarder kronor till 238 000 ersättningstagare.

5.1 4 av 10 får a-kassa

Av de i snitt 235 000 (16–64 år) som var inskrivna på Arbetsförmedlingen som öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller med tillfällig timanställning, det vill säga möjliga ersättningstagare, var det 42 procent som fick a-kassa. För 10 år sedan, 2009, var det 54 procent och går man tillbaka till 2005 så var det 72 procent. Att andelen har sjunkit beror dels på ändrade regler, dels på att sammansättningen av de arbetslösa på Arbetsförmedlingen har förändrats och att många inte har någon arbetsmarknadsförankring.

För att ha rätt till a-kassa ska man uppfylla ett så kallat arbetsvillkor. Arbetsvillkoret under 2019 innebar att man skulle ha arbetat minst 6 månader, minst 80 timmar per månad det senaste året.

5.2 Störst andel med a-kassa bland äldre

Av de arbetslösa (se definition ovan) männen är det något högre andel som får a-kassa jämfört med de arbetslösa kvinnorna, 44 procent mot 40 procent. Bland dem som var 60 år eller äldre var det 6 av 10 som fick a-kassa. Och ju yngre desto lägre andel med a-kassa – för de allra yngsta var det drygt 1 av 10 som fick a-kassa. Ungdomars senare inträde på arbetsmarknaden och att de oftare har kortare anställningar innebär att de inte uppfyller villkoren för att få a-kassa. I Akademikernas a-kassa var det genomgående en högre andel av de arbetslösa medlemmarna som fick a-kassa.

5.3 Högst andel med a-kassa i Blekinge

Blekinge län hade den högsta andelen arbetslösa (öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa och de med tillfällig timanställning) som fick a-kassa – 50 procent. Lägst andel var det i Uppsala och Västerbottens län där bara 35 procent fick a-kassa. Hur stor andel som får a-kassa beror på vilka grupper som är arbetslösa och inskrivna på Arbetsförmedlingen, bland annat kan antalet arbetslösa studenter i länet spela roll eftersom man

inte kan få a-kassa när man studerar. I Uppsala var det till exempel 9 procent av de arbetslösa 18–24-åringarna som fick a-kassa, jämfört med 18 procent i Blekinge län. Och det har förstås också betydelse hur många som har arbetat tillräckligt mycket innan arbetslösheten och uppfyller det så kallade arbetsvillkoret.

5.4 69 procent med i en a-kassa

3 654 000 personer – så många var medlemmar i en a-kassa i december 2019, vilket innebär att 69 procent av arbetskraften 16–64 år har en inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring. Andelen har sjunkit något de senaste åren eftersom antalet i arbetskraften ökat mer än antalet medlemmar. Den största förändringen skedde 2006/2007 då många valde att gå ur a-kassan på grund av kraftigt höjda avgifter. Trots att avgifterna därefter har återställts hade a-kassorna i december 2019 inte hämtat igen det tappet.

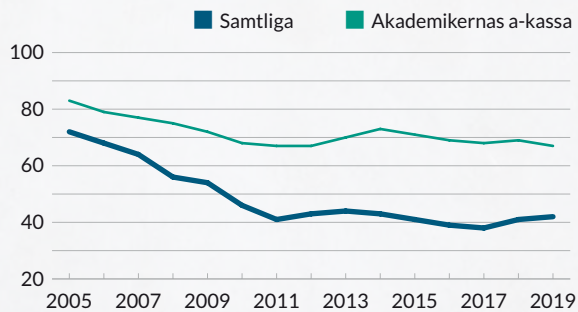
5.5 6 av 10 arbetslösa med i a-kassan

Antalet arbetslösa (öppet arbetslösa och i program) ökade med 2 000 personer mellan 2018 och 2019. Tittar man på hur många av de arbetslösa på arbetsförmedlingen som var med i a-kassan ökade de med 11 000 personer. Av de i snitt 349 000 personer som var arbetslösa år 2019 var 59 procent, 207 000 personer, med i en a-kassa och det är en ökning med 3 procentenheter jämfört med 2018. Bland ungdomarna ökade andelen från 36 till 40 procent.

I december 2019 var det fortfarande 4 av 10 av de arbetslösa som inte var med i en a-kassa och som därmed inte kunde få inkomstrelaterad ersättning. Ofta kan dessa personer inte heller få ersättning från grundförsäkringen. En förklaring är att många av de arbetslösa inte har jobbat tillräckligt mycket för att omfattas av den svenska a-kassan, de har inte kunnat få någon arbetslöshetsersättning och har därför inte haft något att vinna på att vara medlem i en a-kassa.

5.1 Arbetslösa som får a-kassa

[Procent]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.2 Arbetslösa som får a-kassa per kön och ålder

[Procent]

Ålder	Samtliga		Akademikernas a-kassa	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
60–	59	62	66	70
55–59	54	57	65	69
45–54	49	53	64	69
35–44	40	48	67	70
25–34	33	39	66	67
18–24	13	13	40	41

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.3 Arbetslösa som får a-kassa per län och kommuner

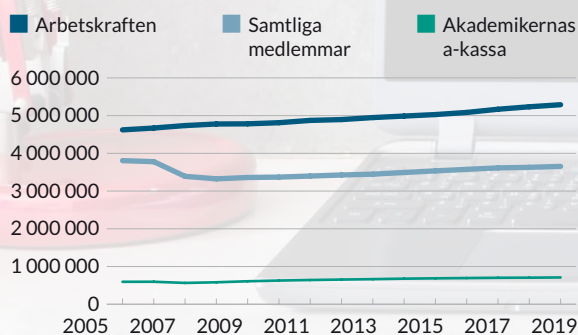
Län	Antal arbetslösa	Andel som får a-kassa	Kvinnor	Män
Blekinge	3 500	50%	47%	52%
Gävleborgs	5 100	46%	42%	51%
Örebro	5 200	46%	44%	49%
Värmlands	5 000	46%	43%	49%
Östergötlands	8 100	44%	41%	47%
Kalmar	3 400	42%	39%	46%
Norrbottnens	3 500	41%	40%	43%
Jönköpings	5 800	41%	38%	44%
Jämtlands	1 700	41%	40%	42%
Hallands	5 500	41%	40%	42%
Dalarnas	4 800	41%	39%	43%
Södermanlands	6 300	41%	36%	45%
Skåne	31 900	40%	37%	44%
Västra Götalands	28 000	40%	38%	43%
Västmanlands	5 000	40%	37%	43%
Västernorrlands	4 800	38%	36%	40%
Stockholms	45 600	38%	36%	39%
Kronobergs	2 800	37%	31%	42%
Gotlands	800	37%	37%	36%
Uppsala	4 700	35%	34%	36%
Västerbottens	3 200	35%	32%	38%
Hela riket	235 100	42%	40%	44%

Not: Antalet arbetslösa består här av de som är öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller har tillfällig timanställning.

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.4 Arbetskraften och antalet medlemmar

[Antal]

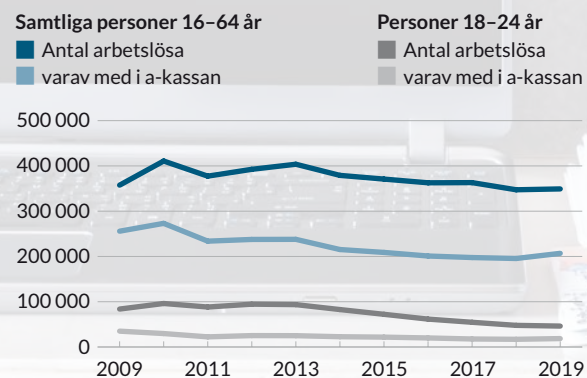

Not: Antalet medlemmar den 31 december respektive år och antalet i arbetskraften som årsgenomsnitt. Arbetskraften är här 16–64 år.

KÄLLA: AF, SCB, BERÄKNINGAR AV AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.5 Arbetslösa som är med i a-kassan

[Antal]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.6 Andel medlemmar i a-kassan av arbetslösa (öppet och i program)

Län	Medlem	Inte medlem	Samtliga	Andel
Stockholms	47 100	24 200	71 300	66
Norrbottnens	4 800	2 600	7 400	65
Jämtlands	2 500	1 400	3 900	64
Västernorrlands	5 900	3 800	9 700	61
Värmlands	5 400	3 500	8 900	61
Gotlands	1 000	600	1 600	60
Örebro	6 300	4 300	10 600	59
Skåne	35 100	24 300	59 300	59
Östergötlands	10 100	7 300	17 500	58
Blekinge	4 100	3 000	7 000	58
Västra Götalands	30 700	22 400	53 100	58
Västerbottens	4 300	2 900	7 200	60
Gävleborgs	7 500	5 500	13 100	58
Hallands	5 200	3 900	9 100	57
Uppsala	5 600	4 600	10 200	55
Södermanlands	7 100	6 000	13 100	54
Dalarnas	4 400	3 700	8 200	54
Jönköpings	5 700	4 900	10 600	54
Västmanlands	6 000	5 200	11 200	54
Kalmar	4 200	4 200	8 400	50
Kronobergs	3 900	4 000	7 800	49
Hela riket	206 900	142 300	349 200	59

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

5.7 Inkomstbaserad ersättning och grundbelopp

	Samtliga	Kvinnor	Män
Totalt antal ersättningstagare	238 000	115 000	123 000
Inkomstbaserad (max 910 kr/dag)	211 000	103 000	108 000
Grundbelopp (max 365 kr/dag)	24 000	11 000	13 000
Först grundbelopp och sedan inkomstbaserad a-kassa	3 000	1 000	2 000
Genomsnittlig dagpenning	728 kr	713 kr	742 kr
Andel som fick grundbelopp	10%	9%	11%

KÄLLA: IAF

5.6 Hög andel medlemmar i Norrland

Det finns geografiska skillnader när det gäller hur stor andel av de arbetslösa (16–64 år) som har en inkomstförsäkring i form av a-kassemedlemskap. Förutom Stockholms län som har högst andel arbetslösa medlemmar så är det tre Norrlandslän som toppar statistiken. I Norrbottens län var 65 procent av de arbetslösa medlemmar i en a-kassa medan det i Kronobergs län var endast 49 procent. En förklaring kan vara att fack och a-kassa tidigare sågs som ett och att det i de norra länen historiskt finns ett starkt fackligt engagemang och en typ av arbetsmarknad där facken varit starkt part. I Kronobergs län är det till exempel nästan dubbelt så hög andel företagare än i Norrbottens län, 12 procent jämfört med 7 procent, och man kan tänka sig att de inte valt att vara med i en a-kassa i lika stor utsträckning.

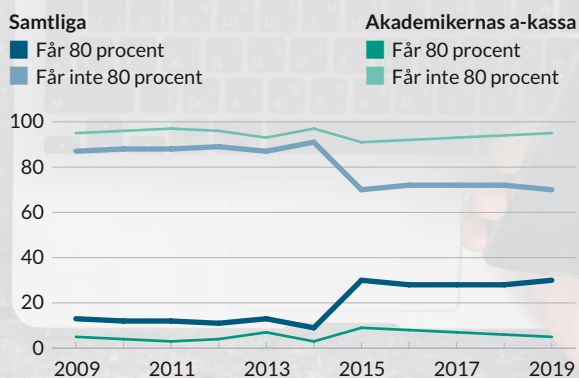
5.7 Fler får lägsta a-kassan

2019 var det totalt 238 000 personer som någon gång fick ersättning från a-kassan, vilket är en ökning med cirka 6 procent jämfört med 2018. Arbetslöshetsförsäkringen består av två delar; en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring och för att få ersättning krävs i båda fall att man uppfyller ett så kallat arbetsvillkor*. För att få ersättning från den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen måste man också varit medlem i en a-kassa i minst 12 månader. Merparten som fick ersättning, 89 procent, var medlemmar och fick den inkomstbaserade ersättningen och 24 000 fick grundbeloppet. Antalet som fick grundbelopp ökade med 20 procent mellan 2018 och 2019, vilket innebär att många som skulle kunnat ha rätt till en inkomstbaserad ersättning fick en lägre ersättning eftersom de inte uppfyllde medlemsvillkoret. 2018 kom det också en ny regeltillämpning som begränsar möjligheterna att gå från grundbelopp till inkomstbaserad ersättning.

* Not: Arbetat 80 timmar per månad i minst 6 månader under det senaste året.

5.8 Kompensationsgrad

[Procent]

Not: Andelen heltid som som får respektive inte får 80 procent. Siffrorna avser vecka 35 respektive år, förutom 2015 som avser i november.

KÄLLA: SVERIGES A-KASSOR

5.9 Ersättningsdagar per kön

[Antal]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Ersättningstagare	238 000	115 000	123 000
Ersättningsdagar	20 827 000	9 458 000	11 369 000
Dagar per person	88	82	92

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

5.8 7 av 10 slår i taket

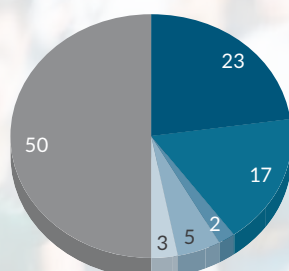
Den som är arbetslös kan som mest få 80 procent av sin lön i ersättning. Under 2019 kunde man som mest få 910 kronor per arbetsdag de första hundra dagarna och därefter 760 kronor. Den som hade tjänat mer än 25 000 kronor i månaden slog i taket, vilket 70 procent av de som blivit arbetslösa från ett heltidsjobb gjorde 2019 – endast 30 procent fick en arbetslöshetsersättning som motsvarade 80 procent av sin genomsnittliga lön. I Akademikernas a-kassa var det 5 procent som fick 80 procent av sin lön. En stor del av ersättningstagarna är därmed underförsäkrade. Många, men långt ifrån alla, har möjlighet att teckna kompletterande inkomstförsäkringar via till exempel ett fackförbund.

5.9 Antal dagar med a-kassa

Antal ersättningsdagar var i genomsnitt 88 per ersättningstagare och år. Männen fick i genomsnitt 10 dagar mer än kvinnorna – 92 dagar jämfört med 82 dagar. Från 2018 till 2019 ökade antalet dagar för båda könen med 3 dagar. En arbetslös person kan få ersättning från a-kassan max 5 dagar per vecka.

Totalt betalade a-kassorna ut 14,3 miljarder kronor i ersättning till 238 000 personer år 2019. Det är en ökning med 1,5 miljarder kronor och 14 000 personer jämfört med året innan.

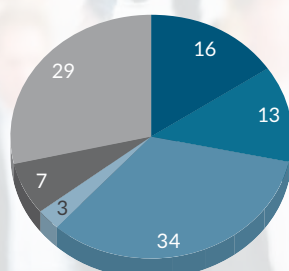
5.10 Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet

Försörjningshinder (%)

- Arbetslös/ingen ersättning
- Arbetslös/otillräcklig ersättning
- Arbetslös/väntar ersättning
- Etableringsersättning/otillräcklig ersättning
- Etableringsersättning/väntar ersättning

Andra försörjningshinder

Hushållstyp (%)

- Ensamstående kvinnor utan barn
- Ensamstående kvinnor med barn
- Ensamstående män utan barn
- Ensamstående män med barn
- Giftn/samboende utan barn
- Giftn/samboende med barn

	Antal
Samtliga biståndsmottagare	237 000

Försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet	119 000
Varav:	
- Arbetslös/ingen ersättning	54 000
- Arbetslös/otillräcklig ersättning	40 000
- Arbetslös/väntar ersättning	4 000
- Otillräcklig etableringsersättning	13 000
- Väntar på etableringsersättning	8 000
Andra försörjningshinder	118 000

	Antal
Försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet, samtliga hushållstyper	119 000

Varav:	
Ensamstående kvinnor utan barn	19 000
Ensamstående kvinnor med barn	15 000
Ensamstående män utan barn	40 000
Ensamstående män med barn	3 000
Giftn/samboende utan barn	8 000
Giftn/samboende med barn	34 000

5.11 Statistik per a-kassa

A-kassa	Medlemmar ¹	Ersättningstagare ²	Andel ersättningstagare ³	Genomsnittlig dagpenning ⁴	Avgift ⁵
Akademikernas	709 700	21 800	3,1	795	110
Alfa	128 200	22 600	17,6	670	130
Byggnadsarbetarnas	119 400	9 100	7,6	766	119
Elektrikernas	28 400	600	2,1	765	120
Fastighets	44 600	5 100	11,4	678	130
Finans- och Försäkringsbranschens	48 700	1 500	3,1	789	115
GS	47 100	3 800	8,1	743	155
Hamnarbetarnas	1 200	100	8,3	804	155
Handelsanställdas	164 200	14 300	8,7	715	132
Hotell- och Restauranganställdas	73 700	12 900	17,5	690	142
IF Metalls	274 200	17 100	6,2	751	122
Journalisternas	10 200	900	8,8	784	135
Kommunalarbetarnas	576 000	47 400	8,2	672	116
Ledarnas	79 300	3 000	3,8	816	115
Livsmedelsarbetarnas	29 700	2 600	8,8	743	112
Lärarnas	152 300	4 600	3,0	768	110
Pappersindustriarbetarnas	13 500	500	3,7	764	149
Sekos	76 600	5 400	7,0	756	134
Småföretagarnas	106 200	6 100	5,7	672	128
STs	75 000	2 800	3,7	771	110
Sveriges arbetares	5 700	600	10,5	720	135
Säljarnas	6 700	600	9,0	763	140
Transportarbetarnas	89 600	7 900	8,8	742	120
Unionens	652 200	42 100	6,5	767	112
Vision	141 400	6 200	4,4	757	118
Alla a-kassor	3 653 900	237 900	6,5	728	127

1 Antal medlemmar i december 2019

2 Totalt antal ersättningstagare 2019

3 Andel ersättningstagare per medlemmar (2)/(3)

4 Genomsnittligt belopp i kronor per ersättningsdag

5 Medlemsavgift i kronor per månad (januari 2020)

5.10 119 000 arbetslösa fick försörjningsstöd

Arbetslöshet är den vanligaste orsaken till att människor inte kan försörja sig. År 2018 var det totalt 237 000 personer som fick försörjningsstöd och hälften av dem, 119 000, fick det på grund av arbetslöshet. En tredjedel av de 119 000 fick a-kassa eller aktivitetsstöd men med så lågt belopp att de också hade rätt till försörjningsstöd och knappt hälften, 54 000, fick inte någon ersättning alls från vare sig a-kassan eller Försäkringskassan (aktivitetsstöd).

Ensamstående män utan barn var den största gruppen, 34 procent, som fick ekonomisk hjälp på grund av arbetslöshet, och den näst största gruppen var par med barn, 29 procent. De som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet står sannolikt längre ifrån arbetsmarknaden än de som får a-kassa eller aktivitetsstöd eftersom rätten till a-kassa bygger på att man arbetat i nära anslutning till att man blev arbetslös.

5.11 25 a-kassor

I Sverige finns 25 a-kassor med sammanlagt 3,6 miljoner medlemmar. A-kassorna är partipolitiskt obundna organisationer som försäkrar sina medlemmar mot inkomstbortfall vid arbetslöshet och hjälper dem att få ersättning om de blir arbetslösa. I januari 2020 betalade a-kassorna ut cirka 1,8 miljarder kronor till 116 000 hel- eller deltidsarbetslösa individer och det är en ökning med cirka 17 procent jämfört med januari 2019, både när det gäller pengar och antal personer.

Pengarna som a-kassorna betalar ut kommer dels från medlemsavgifterna, dels från den arbetsmarknadsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften.

En a-kassas medlemsavgifter ska täcka betalning av finansieringsavgift till staten, förvaltningskostnader och övriga utgifter. 2019 betalade a-kassorna in cirka 3,6 miljarder kronor i finansieringsavgift till staten och totalt betalade man ut cirka 14,3 miljarder. Det innebär att a-kassorna via medlemsavgifterna finansierade ungefär 25 procent av den utbetalda ersättningen.

För att säkerställa likvärdig behandling av ärendena och effektiva IT-stöd finns samarbetsorganisationen Sveriges a-kassor som också är remissinstans för a-kassorna.

Arbetslöshetsstatistik – olika mått

Det finns två huvudaktörer för den svenska arbetsmarknadsstatistiken: Statistiska Centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen. SCB:s undersökning baseras på intervjuer medan Arbetsförmedlingens siffror är registerbaserade. Eftersom de två myndigheterna använder olika sätt att inhämta statistiken är uppgifterna inte direkt jämförbara. SCB ansvarar för den officiella arbetslöshetsstatistiken och vid jämförelser med andra länders statistik är det alltid den statistiken som ska användas. A-kassorna använder också i sin verksamhet statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) över ersättningstagare.

SCB:s statistik – urvalsundersökning

SCB redovisar varje månad sin arbetskraftsundersökning, AKU, som visar förhållandena på arbetsmarknaden med tonvikt på såväl antal som andel sysselsatta respektive arbetslösa. Undersökningen bygger på intervjuer framförallt via telefon. SCB redovisar AKU för varje månad, kvartal och år.

Kort beskrivning av de olika grupperna i AKU:

Befolkningen: Samtliga personer i åldern 15–74 år. I Arbetslöshetsrapporten har vi valt att redovisa åldersgruppen 20–64 år.

I arbetskraften: Alla som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatta: De som under en viss vecka arbetade minst en timme eller som hade ett arbete som de var frånvarande från, till exempel på grund av sjukdom. Även personer som får lön när de deltar i arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta. Andelen sysselsatta, sysselsättningsgraden, är antalet sysselsatta relaterat till antalet i befolkningen.

Arbetslösa: Arbetssökande som inte har något arbete under referensperioden. Man måste också kunna utföra arbete under undersökningsperioden. Här ingår också heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. Den arbetslöshet som SCB redovisar regelbundet, det så kallade relativa arbetslöshetstalet, utgörs av andelen arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

Ej i arbetskraften: Personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Här ingår bland annat sjuka, studerande (dock ej heltidsstuderande som sökt arbete och kunnat arbeta, som räknas som arbetslösa) och pensionärer.

Arbetsförmedlingens statistik – registerbaserad

Arbetsförmedlingen redovisar varje vecka och månad statistik över arbetslösheten. Statistiken hämtas från Arbetsförmedlingens förmedlingssystem och inne-

håller uppgifter om dem som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Den återspeglar hur det ser ut sista dagen i månaden. I statistiken finns bland annat uppgifter om hur många som är öppet arbetslösa och hur många som deltar i arbetsmarknadspolitiska program – de inskrivna arbetslösa. Förutom de inskrivna arbetslösa finns flera grupper av arbetssökande (se sid. 19) och bland dem finns också kategorier av inskrivna som har ett arbete. Åldersintervallet för denna statistik är 16–64 år.

När Arbetsförmedlingen redovisar andelen inskrivna arbetssökande är det i relation till en registerbaserad arbetskraft. För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas antalet inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa eller i program) med antalet förvärvsarbetande i nattbefolkningen (SCB:s registerstatistik Rams). Uppgiften om antalet förvärvsarbetande avser november månad senast tillgängligt år, medan uppgiften om antalet arbetssökande uppdateras varje månad.

Stora skillnader i statistiken

Det finns betydande olikheter mellan AKU och Arbetsförmedlingens statistik. Det finns många personer som är arbetslösa i AKU men som inte är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. På samma sätt finns det många personer som är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen men som är sysselsatta eller utanför arbetskraften i AKU. Det är alltså i stor utsträckning olika personer som är arbetslösa enligt SCB:s och Arbetsförmedlingens sätt att räkna. Mer om skillnaderna kan du läsa i SCB:s rapport:

Bakgrundsfakta: Arbetskraftsundersökningarnas (AKU) och Arbetsförmedlingens (AF) arbetslöshetsstatistik – En jämförande studie. Du hittar den på deras hemsida, www.scb.se.

Måttet på arbetslöshet i a-kassan grundar sig på hur många av medlemmarna som får ersättning. Den statistiken sammanställs av IAF. IAF producerar också statistik över bland annat medlemsutveckling, arbetslöshetsersättning och dagpenning. Alla som är arbetslösa får inte arbetslöshetsersättning. För att kunna få ersättning måste ett antal villkor, bland annat arbetsvillkoret, vara uppfyllda. Andra orsaker kan vara att ersättningsperioden tagit slut, att man inte söker ersättning eller att man helt enkelt inte är inskriven vid Arbetsförmedlingen. För att få inkomstrelaterad ersättning måste man också vara medlem i en a-kassa.

FRÅGOR OM STATISTIKEN?
08-566 445 74
fakta@akademikernas.se

Akademikernas a-kassa.

☎ 08-412 33 00

🌐 akademikernasakassa.se | arbetsloshetsrapporten.se

✉ info@arbetsloshetsrapporten.se

f🐦📷 @akademikernas